

# Slovenské elektrárne a.s. v kontexte Verejného obstarávania



**Vypracoval: Ing. Miloš Olejník**  
**24.9.2012**

# Slovenské elektrárne a.s.

SE je členom skupiny Enel (66% akcií). Je prevádzkovateľom 2 jadrových, 2 tepelných a 34 vodných elektrární.



SE je obstarávateľom podľa Zákona o verejnom obstarávaní (Zn. 25/2006) – v prípade zadávania nadlimitných zákaziek\* (súvisiace s výkonom hlavnej činnosti).

# Slovenské elektrárne a.s.

- Akciová spoločnosť (66% Enel/ 34% FNM)
- Podniká za účelom tvorby zisku
- Nie je príspevková organizácia, t.j. nie je recipientom verejných zdrojov
- **Zisk = výnosy – náklady**
- Ak výnosy klesajú, musia klesať aj náklady (obstarávanie)
- Monopolné časy skončili, trhy sú prepojené
- **Tlak na predajné ceny = tlak na výnosy = tlak na náklady = tlak na obstarávanie**

# Pokles cien silovej elektriny o 15%

## PXE SK Year ahead



# Slovenské elektrárne a.s. – princípy fungovania

- Je to sústava výrobných podnikov (závody)
- Kľúčom k úspechu je nepretržitá výroba (24 hodín denne, 365 dní v roku)
- Jedinou možnosťou pre zásadné opravy a investície sú plánované odstávky
- Odstávka je štandardná súčasť životného cyklu každej elektrárne, vytvára priestor na ďalšie bezproblémové fungovanie
- Každý deň odstávky však stojí spoločnosť milióny EUR v strate na výrobe
- **KOĽKO VÝROBNÝCH PODNIKOV S NEREGULOVANOU KOMODITOU SPADÁ POD ZÁKON O VEREJNOM OBSTARÁVANÍ?**
- Odstávky postupne skrátené zo 40 na 22 dní
- Priemerne 2000 dodaných komponentov na 1 odstávku
- Desiatky dodávateľov počas krátkeho obdobia na jednom mieste, potreba silnej koordinácie, dôraz na absolútnu spoľahlivosť dodávateľov (T-5 95%, T-1 100%)

# Príklad: harmonogram odstávok JE

2012	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
EMO1				23 14.4. - 6.5.								
EBO4					37 26.5. - 1.7.							
EBO3							22 14.7. - 4.8.					
EMO2										22 20.10. - 10.11.		

Current status  
11/09/2012

2013	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
EMO1				25 6.4. - 30.4.								
EBO4					21 4.5. - 24.5.							
EBO3						22 22.6. - 13.7.						
EMO2										22 19.10. - 9.11.		

GO status:  Finished  In progress  Planned

Komentár: číslo vo farebných políčkach predstavuje celkový počet dní na odstávku

# Odstávka v F1?

## Pitstop- Rýchlosť, kvalita, bezpečnosť



# Verejné obstarávanie a dopady na SE

- 1. Administratíva** (2x viac zamestnancov),  
t.j. zvýšené náklady
- 2. Zdĺhavé** – priemerne až 240 dní!!!
- 3. Nevýhodný nákup** (VO nám prináša horšie výsledky v špecifických segmentoch)



# Praktické problémy pre výrobcu el. energie

1. Kvalita dodávateľov
2. Náhrada dodávateľov pri výpadku
3. Subdodávky
4. Dodatky k zmluvám

# 1. Kvalita

- SE má vlastný systém hodnotenia kvality dodávateľov (vendor rating)
- Kľúčová zásada „**Nie je lepšia skúsenosť než vlastná**“
- SE má k dispozícii stovky hodnotení
- Lepší dodávateľ má mať výhodu pred horším
- <http://www.seas.sk/sk/obstaravanie-a-predaj/obstaravanie/hodnotenie-dodavatelov>

Kategórie kritérií	Váha
Kvalita	45
Bezpečnosť	25
Včasnosť plnenia	30

## 2. Náhrada dodávateľov pri výpadku

- Vybraný dodávateľ nenastúpi na výkon prác
- Dodávateľ odstúpi počas výkonu prác
- Dodávateľ neplatí subdodávateľom, tí následne neplnia
- Dodávateľ hrubým spôsobom poruší zmluvné podmienky
- Dodávateľ skrachuje
  
- Ako obmedziť škody? Ako zachovať kontinuitu? Ako dokončiť dielo? Nová súťaž???

# 3. Subdodávateľa

- SE musia mať plnú kontrolu nad subdodávkami
- Každý človek vstupujúci do elektrárne musí byť preverený a zaškolený
- Nechceme priekupníkov, chceme odborníkov!
- Zákon o VO umožňuje aj 100% subdodávky???
- Nedostatočná kontrola nad subdodávkami
  - Problémy s kvalitou
  - Problémy s bezpečnosťou
  - Problémy s včasným plnením

## 3. Dodatky

- Dodatok k zmluve nemôže byť TABU
- Dodatok musí byť pod kontrolou, avšak
  - Často je jediným efektívnym riešením problému
  - Počas 20 dňovej odstávky iné riešenie nie je
  - Úplný zákaz dodatkov spôsobí hospodárske škody
  - Rozhodovanie na súdoch nemôže riešiť túto problematiku

# Záver?

- Je možné zohľadniť tieto špecifiká v zákone?
- Alebo sa kvôli jednému podniku „nevyplatí“ veci meniť?
- Aj názor EK sa vyvíja. Výnimku zo smernice o VO v oblasti výroby el. energie už dosiahli:
  - Rakúsko
  - Anglicko, Škótsko a Wales
  - Švédsko
  - Fínsko
  - Taliansko
  - Nemecko (apríl 2012)
  - [http://ec.europa.eu/internal\\_market/publicprocurement/rules/exempt\\_markets/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/rules/exempt_markets/index_en.htm)



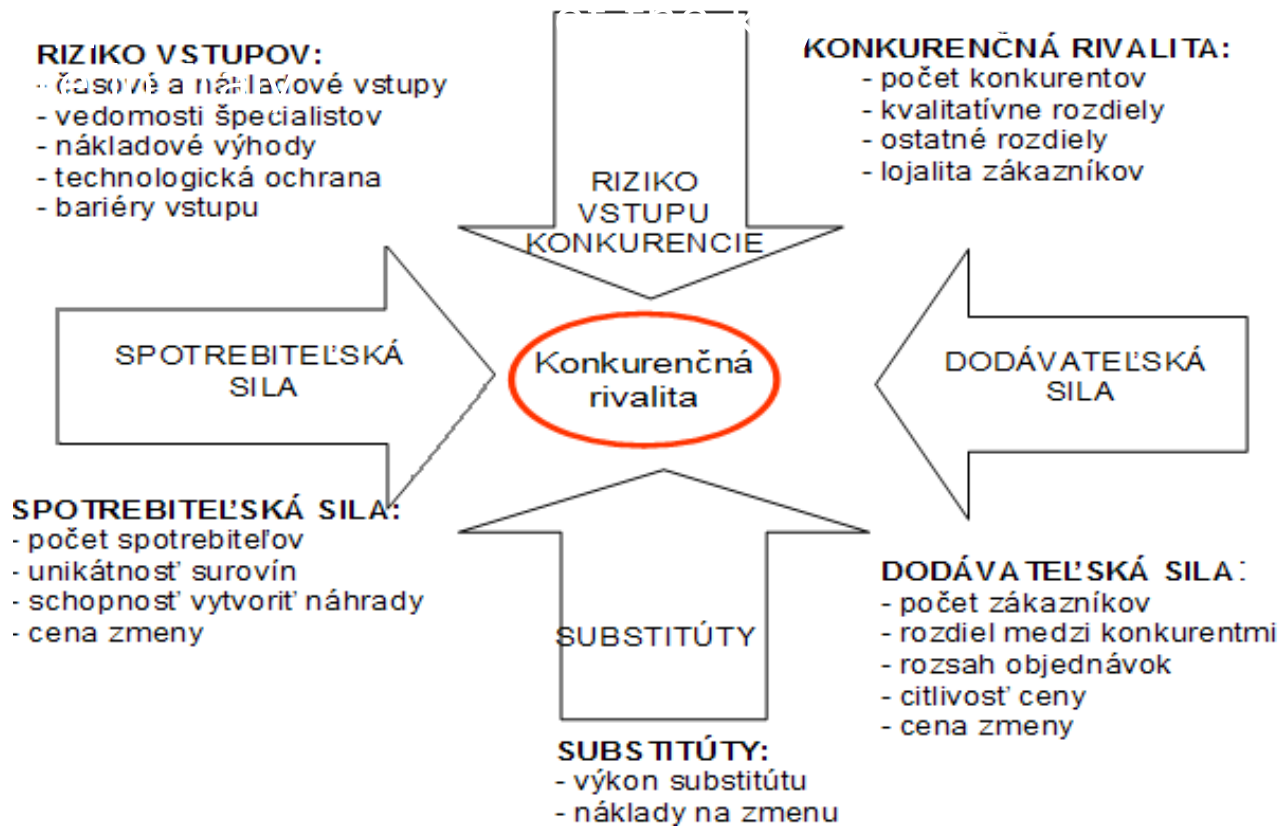
**Ďakujem za pozornosť**



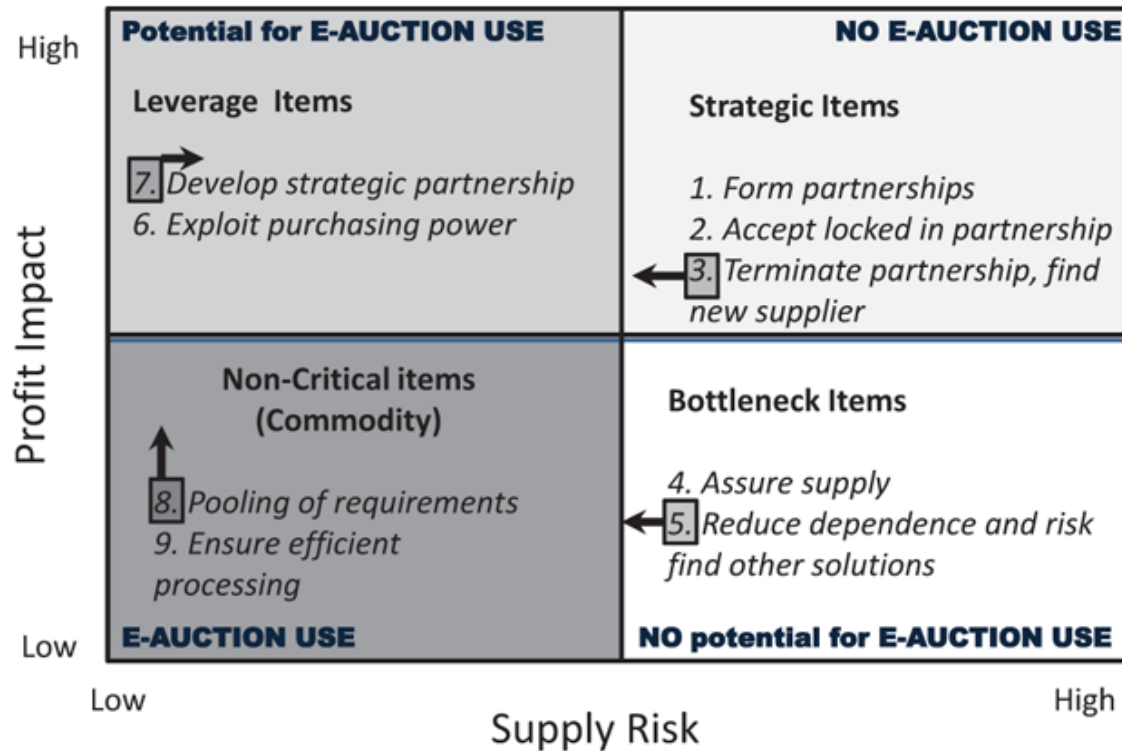
## BACKUP SLIDES



# Porterov model piatich síl



# Krajličova matica (modifikovaná)



Source: Modified from Gelderman and Van Weele (2003)

# Prečo verejné obstarávanie zvyšuje riziko kartelizácie dodávateľov? (OECD správa- 2008)

Vytváranie kartelov sa môže udiť na bežnom trhu tak ako aj vo verejnom obstarávaní. Avšak, formálne pravidlá riadiace proces verejného obstarávania umožňujú jednoduchšiu komunikáciu medzi konkurentmi, dokonca môžu nabádať k vytvoreniu kartelov medzi konkurentmi.

Ak si súkromný podnik môže zvoliť svoju nákupnú stratégiu flexibilne, verejný obstarávateľ je pod tlakom požiadaviek na transparentnosť a vo všeobecnosti je obmedzovaný legislatívou a detailnými administratívnymi pravidlami. Tieto pravidlá sú formulované tak, aby zabránili zneužitiu verejným sektorom. Avšak, zverejnenie informácií ako je identita uchádzačov a konkrétnych podmienok každej ponuky umožňuje uchádzačom identifikovať odchýlku od prípadnej kartelovej dohody, potrestať týchto "odpadlíkov" a lepšie koordinovať budúce súťaže.

Nedostatok flexibility v procese verejného obstarávania obmedzuje možnosti obstarávateľa strategicky reagovať v prípade, ak je konfrontovaný s nezákonnou formou spolupráce medzi potenciálnymi dodávateľmi, ktorí sa takto snažia zvýšiť svoj zisk. Je preto potrebné zaviesť do procesu verejného obstarávania nové prvky, ktoré umožnia obstarávateľovi prispôbiť štandardné obstarávacie procedúry podľa situácie na trhu s ktorou je konfrontovaný.